

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра глобальної економіки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«13» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АНАЛІЗ РИНКУ»**

Галузь знань _____

Спеціальність _____

Освітня програма _____

Факультет (ННІ) економічний

Розробники: Кваша С.М., професор кафедри глобальної економіки, доктор економічних наук
Макарчук О.Г., доцент кафедри статистики та економічного аналізу, кандидат економічних наук

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни. Аналіз ринку включає комплекс дій, які спрямовані на вивчення усіх чинників, умов та ситуацій, які впливають на стан і розвиток ринку, на зміни його обсягів, структури, масштабів. Проведення аналізу ринку необхідне з метою одержання об'єктивної інформації про реальну ситуацію на ринку, виявлення та оцінки сили впливу основних чинників. Під час аналізу виявляють обсяги, структуру, попит, пропозицію за певний час та визначають основні тенденції розвитку ринку.

Завдання полягає у тому, щоб надати студентам знання з ринкової економіки, розуміння принципів формування ринків окремих видів продукції, вміння досліджувати їх функціонування, а також розглянути методи їх регулювання. У процесі вивчення курсу студенти отримають знання щодо підходів структурування ринків за ознаками формування попиту і пропозиції, а також особливостей, що залежні від внутрішнього виробництва та імпорту.

Вивчення курсу побудовано таким чином, щоб надати студентам теоретичні знання із аналізу ринку, його складових, методів вивчення, а також розвинути практичні навички застосування отриманих знань для аналізу конкретних ринків.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами загальних компетентностей: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища; здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність		
Освітня програма		
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова (загально-університетська)	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	15 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	60 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни
Мета набуття студентами теоретичних знань та отримання практичних аналітичних навичок для аналізу ринків, зокрема ринків агропродовольчої продукції, з їх

[illegible]

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади аналізу ринків	2
2	Аналіз впливу на ринки аграрної продукції членства України у СОТ та співробітництва у рамках ПВЗВТ з ЄС	2
3	Основи попиту та пропозиції	4
4	Процес дослідження ринку	2
5	Дослідження динаміки і стійкості розвитку ринку	2
6	Структура і аналіз аграрних ринків ресурсів, товарів і послуг	3

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методологічні засади аналізу ринку	2
2	Дослідження та аналіз окремого сільськогосподарського ринку в умовах членства України в СОТ та співробітництва в рамках ПВЗВТ	2
3	Аналіз дії законів попиту та пропозиції на окремий аграрний ринок, еластичність попиту та пропозиції, державне регулювання	2
4	Дослідження окремого аграрного ринку за Д. Акером	2
5	Вивчення взаємозв'язків та взаємозалежностей на певному ринку аграрної продукції з використання регресійного аналізу	3
6	Застосування методів часових рядів для прогнозування на певному ринку аграрної продукції. Презентація вивченого та проаналізованого конкретного аграрного ринку	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади аналізу ринків	15
2	Аналіз впливу на ринки аграрної продукції членства України у СОТ та співробітництва у рамках ПВЗВТ з ЄС	15
3	Основи попиту та пропозиції	15
4	Процес дослідження ринку	15
5	Дослідження динаміки і стійкості розвитку ринку	15
6	Структура і аналіз аграрних ринків ресурсів, товарів і послуг	15
Разом		90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- самостійна робота (виконання завдання);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні основи здійснення аналізу ринків		
Практична робота 1.	Знати методичні засади аналізу ринків. Вміти зібрати інформацію для проведення аналізу ринків. Переваги та недоліки членства України у світовій організації торгівлі. Переваги і ризики для сільського господарства в умовах членства в СОТ та співробітництва з ЄС у рамках ПВЗВТ. Знати теоретичні основи попиту та пропозиції, вміти будувати криві попиту та пропозиції. Розуміти поняття ринковий механізм. Зміни у ринковій рівновазі. Еластичність попиту та пропозиції. Наслідки державного втручання – контроль над цінами.	10
Практична робота 2.		30
Практична робота 3.		30
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Методологічні засади дослідження та аналізу ринків аграрної продукції		
Практична робота 4.	Знати основні етапи дослідження ринку аграрної продукції. Дослідження ринку за Д. Акером. SWOT та PEST аналізи як необхідні складові дослідження мікро- і макросередовища. Знати структуру аграрних ринків.	20
Практична робота 5.		10
Практична робота 6.		10
Самостійна робота 1.		30

	Аналізувати аграрні ринки з використанням статистичних методів Аналізувати динаміку, стійкість та коливання ринку. Практично використовувати основні методи прогнозування розвитку ринку. Оцінювати та аналізувати циклічність й сезонність ринку Вміти узагальнювати та аналізувати фактори, що обумовлюють стан і розвиток досліджуваного ринку. Презентувати досліджуваний ринок.	
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7 \leq 70$	
Залік	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	
Курсовий проект/робота (за наявності)		-

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

1) Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn) - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4803>

2) Конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді). URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4803>

3) Кваша С.М., Макаруч О.Г. Markets analysis. Methodical guidelines for studying the discipline "Markets Analysis" for students of the first (bachelor's) level of higher education, specialty 051 "Economics", academic programme "International Economics" (Part 1), К.: НУБіП України. 2024. 48 с.

4) Кваша С.М., Макаrchук О.Г. Markets analysis. Methodical guidelines for studying the discipline "Markets Analysis" for students of the first (bachelor's) level of higher education, specialty 051 "Economics", academic programme "International Economics" (Part 2), К.: НУБіП України. 2024. 50 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Basic Statistics. Electronic source: <https://www.adb.org/publications/basic-statistics-2017>.
2. FAS-USDA. URL: <https://www.fas.usda.gov/commodities>
3. Hague P. A practical guide to market research. Доступ: <https://www.b2binternational.com/publications/practical-market-research/>
4. Hamulczuk M., Makarchuk O. Time-varying relationship between Ukrainian corn and world crude oil prices, *Economic Annals-XXI*, 184(7-8)'2020, p. 49-58.
5. Hamulczuk M., Makarchuk O., Sica E. Searching for market integration: Evidence from Ukrainian and European Union rapeseed markets // *Land use Land Use Policy* 87 (2019) 104078 <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57173048500>
6. Marketing.vc : база маркетингової інформації. Офіційний сайт Alliance Capital Management. URL : <http://marketing.vc/>
7. Mazur K., Babyna O., Babyn I., Germaniuk N., Harbar Z., Harbar V., Hontaruk Y., Bondarenko V., Krasnyak O., Kubai O., Kvaterniuk A., Lohosha R. Marketing research of agricultural enterprises: theoretical and practical aspects. Monograph. Primedia eLaunch, Boston, USA, 2022. 336 p.
8. Аграрні ринки. URL: <http://www.amis-outlook.org/>
9. Варенко В.М. Основи аналітики: навчальний посібник. Ліра-К, 2022. 248 с.
10. Іванечко Н., Борисова Т., Процишин Ю. та ін. Маркетинг [Електронний ресурс] : навч. посіб. ; за ред. Н. Р. Іванечко. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 180 с.
11. Карпов В., Шевченко-Перепьолкіна Р., Горбаченко С. Аналіз та прогнозування ринової кон'юнктури. Київ: Кондор, 2019 р. 320 с.
12. Кваша С. М., Мельник Н.В. Імперативи формування кон'юнктури ринку біоенергетичних видів палива. *Наукові горизонти*, № 11 (84). 2019. С. 13–22.
13. Кваша С.М., Вакуленко В.Л., Павленко О.М., Юнтао Л. Ретроспективний аналіз споживчого кошика населення та зміни в споживанні продуктів харчування населенням України. *Економічний простір*, (190). 2024, С. 330-334. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-59>
14. Кваша С.М., Павленко О.М., Вакуленко В.Л. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності аграрного сектору економіки України в умовах воєнного стану. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*, № 2 (74). 2024. DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/74-5>
15. Кваша С.М., Павленко О.М., Вакуленко В.Л., Мороз М.А. Аналіз наявності запасів зерна в державних ресурсах України як показника продовольчої безпеки. *Економічний простір*. 2024. № 189, С. 344-348.
16. Козирєва О.В., Федорова В.О. Статистика: навчальний посібник. Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 187 с.
17. Котлер Ф. Основи Маркенгу. Класичне видання. 2023. 662 с.

18. Літвінов Ю.І. Ціноутворення в умовах ринку. Центр учбової літератури, 2022. 400 с.
19. Маркетингові дослідження. Навч. посіб. Колектив авторів: Л. С. Безугла, Т. В. Ільченко, Н. І. Юрченко, С. О. Кобернюк, Д. В. Воловик ; КЗВО ДАНО. Дніпро, Видавець Біла К.О., 2019. 300 с.
20. Мармоза А.Т. Економічна статистика: Навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 600 с.
21. Мармоза А.Т. Практикум з теорії статистики і сільськогосподарської статистики: Навч.посіб. Центр навчальної літератури, 2019. 664 с.
22. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua/>
24. Офіційний сайт Євростату. URL: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home>
25. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
26. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
27. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
28. Офіційний сайт Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО). URL: <http://www.fao.org/>
29. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/>
30. Полторак В.А., Тараненко І.В., Красовська О.Ю. Маркетингові дослідження: навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2019. 356 с.
31. Статистика: основи теорії та практикум: Навчальний посібник. Колектив авторів: Григорків В.С., Вінничук О.Ю., Григорків М.В., Маханець Л.Л. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2022. 304 с.
32. Статистичні дані по країнам світу. URL : <http://www.iea.org>